

CONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOLECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. Dla odbiorców pisemnie na miejscu Kasa Oszczędnościowej Nr. 61206.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Marji 22. Tel. 245. Skrz. poczt. 45
Redaktor lub jego zastępca przyjmują oddawanie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł. Reklamów nadesłanych redakcja się zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przez tekstów 40 gr. W tabelce i nadpisach 30 gr., za tekstów 20 gr. Próba ogłoszenia 15 gr. Nadrzędny od. droższe 150 gr. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych cenę 25 proc. droższe. Wytworzenie składek, faktury, listy, wzywania i plikowania o 100 proc. droższe.

Kryzys a polityka zagraniczna W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Ojczyzna „prosperity”, przeleżającą się przez brzozy dobrobytu, o którym zbiedniała Europa powojenna słuchała opowieści ze zdumieniem i z nietajoną zazdrością — ta sama Dollaryka przechodzi od roku kryzysu, który ostatnio przybrał już rozmiary tak wielkie, że niezadowolone serekich warstw społeczeństwa amerykańskiego skondensowało się w postaci votum nieufności dla Hoovera i partii republikańskiej.

Pierwszą miarą i objawem kryzysu jest w każdym kraju bezrobocie. Jak wyraża się ono cyfrowo w Stanach? Ponieważ prowadzący oficjalnie statystyki w tej dziedzinie nie ma, obliczenia są bardzo rozmaite. Gdy jedni twierdzą, że liczba bezrobotnych nie przekracza w Stanach 3 milionów ludzi, drudzy wymieniają cyfrę aż 10 milionów. Oto co pisze w tej kwestii jeden z wybitnych bankierów londyńskich, który zwiedził Stany Zjednoczone:

„Bezrobocie jest w danej chwili najbardziej rzucającym się w oczy zjawiskiem społecznym w Stanach. Pisma amerykańskie obliczają cyfrę bezrobotnych na 3 — 3 i pół miliona osób. Moim zdaniem, gdyby obliczenia prowadzone były w Stanach tak, jak to się robi w Anglii, okazałoby się, niewątpliwie, iż liczba bezrobotnych przekracza 10 milionów. W tej chwili. Doszedłem do tego wniosku po wyczerpujących dyskusjach z przemysłowcami i politykami amerykańskimi”.

Drugim objawem kryzysu jest koniunktura na rynku giełdowym i bankierskim. Giełda w N. Yorku i Chicago znajduje się pod znakiem baiss i wyprzedza masowej akcji i papierów w celu zdobycia gotówki. W ostatnich zaś dwóch tygodniach 101 banków w dolinie Mississippi i w t. zw. Middle-West ogłosiło upadłość. Od początku zaś roku bieżącego przeszło 800 banków zamknęło swe podwoje. Coprawda były to małe banki lokalne, a prywatnych banków liczą Stany (1929 r.) aż 24.630. Sam fakt jednak zamknięcia się setki banków w stanach przeważnie rolniczych dowodzi, iż kryzys osiągnął wysokiego stopnia natężenia.

O napięciu kryzysu świadczy dalej fakt, iż podatki wpływają w coraz wolniejszym tempie do skarbu państwa. Deficyt we wpływach podatkowych osiągnięte, jak twierdzi senator Smoot, sumy 148 milionów dolarów.

Ekspert ze Stanów Zjednoczonych zagranicę, głównie zaś do Europy, zmniejszył się znacznie, co jest początkiem też skutkiem podniesienia taryf celnych przez Stany na importowane do nich towary i produkty europejskie.

W tej sytuacji, pomimo zwycięstwa demokratów przy wyborach, pomimo utraty decydującego wpływu na politykę przez republikańców, nie należy się spodziewać zmiany w polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych. Jak republikańskie tak i demokraci nie są np. zwolennikami umorzenia długów wojennych, które obciążają Europę, i aczkolwiek, jak stwierdza senator Smoot, — „spłata tych długów przyczynia się w dużym stopniu do utrwalenia i przedłużenia kryzysu światowego” — nikt z wybitnych polityków amerykańskich nie wypowiada się narazie za odciążeniem Europy i umorzeniem długów wojennych.

W sprawie emigracji, która dla Europy jest kwestją mieszychania,

ROMAN PILTZ
Obywatel m. Częstochowy.
Opatrzony Św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Panu dn. 8 grudnia 1930 roku, przeżywszy lat 63.

Eksportacja zwłok z domu żałoby przy ulicy Narutowicza 55 do katedry św. Rodziny nastąpi we wtorek dn. 9 grudnia o godz. 5 pp. Następnego dnia t. j. we środę o godz. 10 rano, odbędzie się nabożeństwo żałobne, poczem pogrzeb na cmentarzu na Kulach do grobu rodzinnego. Na smutnie te obrzędy, krewych, przyjaciół i znajomych zapraszają

Żona, dzieci i rodzina.

Stany Zjednoczone oddaliły się od Europy pod wpływem kryzysu, zaakcentowały swą „splendid isolation” w znaczeniu udziału aktywnego partnera. **W. W.**

Miljard franków pożyczki dla Polski

W związku z dzierżawą eksploatacji magistrali węglowej. Paryż. — Polska jest na najlepszej drodze do uzyskania pożyczki we Francji w wysokości 1 miljarda franków, na którą pójęć mają równie inne wysokie pożyczki. Gen. Górecki, który ostatnio bał w Szwajcarii, oświadczył tuż po swoim przyjeździe do Paryża, że wiadomość, jakoby pożyczka francuska pozostawała w związku z wydzierżawieniem eksploatacji magistrali węglowej, zgodną jest z rzeczywistością. Mówić o szcze-

gółach warunków pożyczki obecnie jeszcze przedwczesne. Rząd polski jednak nie pójdzie na żadne warunki zbyt uciążliwe. Gen. Górecki oświadczył także, że zarówno we Francji, jak i w Szwajcarii koła polityczne i finansowe po ostatnich wyborach do Sejmu w Polsce liczą się z Polską, jako państwem posiadającym rząd oparty o silną i stałą większość parlamentarną. —>—

Wyrok w procesie moskiewskim

5 oskarżonych skazano na karę śmierci, 3 na ciężkie więzienie. —Moskwa. — Wyznaczone na godzinę 5-tą specjalne posiedzenie najwyższego trybunału sowieckiego dla ogłoszenia wyroku w sprawie członków partii przemysłowej rozpoczęło się dopiero o godz. 11 m. 30 w nocy według czasu moskiewskiego. Odczytanie motywów wyroku trwało około 50 minut. Wyrok skazuje pięciu oskarżonych, a mianowicie: Ramzina, Ka-

Pogłoski o rewolucji w Hiszpanii

Berenguer nie wierzy w powodzenie rewolucjonistów. Wiedeń. — Prezes rady ministrów Hiszpanii, generał Berenguer udzielił przedstawicielowi United Press wywiadu na temat pogłosek, iż socjaliści, republikańscy i komuniści przygotowują mają na m. marzec rewolucję. Premier oświadczył, że choć socjaliści i republikańscy mogą porozumieć się w sprawie wspólnego planu, to jednak kiedy przyjdzie do jego wykonania, nie mogą uzgodnić swych zamiarów. Ich plen-

guer zagaczył, że pokłada zupełnie zaufanie w armii, że rząd jest w stanie opanova każdą ruchawkę. Berenguer nie przypuszcza, ażeby porozumienie między socjalistami a republikańkami mogło przysporzyć zbyt wiele trudności.

TELEGRAMY MINISTER LVAL TWORZY RZĄD.

Paryż. — Prezydent republiki powierzył w poniedziałek rano misję tworzenia nowego rządu ministrowi pracy w ostatnim rządzie Tardieu, Piotrowi Lavalowi.

ANTYPOLSKA DEMONSTRACJA NA UNIWERSYTECIE WIEDENSKIM.

Wiedeń. — W sobotę w auli uniwersytetu wiedeńskiego odbyła się w południe antypolska manifestacja studentów nacjonalistycznych, skierowana przeciwko rze komym gwałtom polskim na G. Śląsku. Rozmaito mowcy wygłosili mowy antypolskie. Znalazł się równie jakiś student ukraiński, który wytaczał swe żale z powodu rzekomego przesładowania Ukraińców w Małopolsce.

Dziwnem jest, że władze uniwersyteckie zezwoliły na tego rodzaju manifestację polityczną w murach wszechnicy.

KRWAWY ROZRUCHY ULICZNE W BOMBAJU.

Londyn. — W Bombaju przyszło wczoraj do ciężkiego starcia między indyjskimi nacjonalistami a policją. Nacjonaliscy usiłowali odbyć zgromadzenie, mimo zakazu policyjnego. W czasie walki 230 demonstrantów odniosło rany w tem

123 tak ciężkie, że musiano umieścić ich w szpitalu. Także w mieście Karachi urządzili nacjonaliscy indyjscy demonstrację przed budynkiem sądowym. Policja rozprędziła tłum, raniąc wiele osób uderzeniami kijów.

SPISEK W PORTUGALJI.

Londyn. — W Lizbonie wykryto spisek przeciw rządowi, do którego należeli członkowie radykalnych stronnictw. Aresztowano 20 osób i skonfiskowano około 100 bomb. Spiskowicy nosili się z planem zaatakowania koszar przy pomocy bomb, poczem w porozumieniu z żołnierzami, którzy należeli do sprzyświeżania, mieli opanova koszary i wyprowadzić na ulicę zbuntowane oddziały wojskowe. Aresztowano również szereg wojskowych, należących do spisku.

Policja wpadła na trop sprzyświeżenia w ten sposób, że aresztowała automobil z transportem bomb. Zeznania aresztowanego szolera naprowadziły policję na trop spisku.

NIEPOKOJE WSKUTEK WRZENIA W NIEMCZECH.

Londyn. — Tutejsze koła urzędowe są poważnie zaniepokojone sytuacją polityczną i wrzieniem w Niemczech. Prasa zapewne z inspiracji rządu naogół przemilcza niepokojące objawy, jak naprzykład niedawne uchwały komisji zagranicznej Reichstagu, zwrócone przeciw Polsce.

WALKA CENNIKOWA W GÓRNICTWIE ANGIELSKIM.

Londyn. — Konferencja górników w Londynie wypowiedziała się przeciw kontynuowaniu strajku węglowego.

W wyniku rozmów Cooka z premerem Mac Donaldem, podpisano został układ, na podstawie którego górnicy mają zapewnienie dotychczasowe zarobki na najbliższe 3 miesiące, pod warunkiem, iż przymają zasadę 88 godzin 2-tygodniówki, pracy.

Na sobotę zwołana została do Glasgow konferencja, która zadecyduje o dalszych losach strajku szkockiego.

BEZROBOCIE W ST. ZJEDN.

Londyn. — Z Nowego Jorku donoszą: prezydent amerykańskiej federacji pracy oświadczył, iż liczba bezrobotnych w Stanach Zjedn. wynosi obecnie 4.860 tysięcy. Liczba ta ma jednak stałą tendencję wzrostu. Należy przypuszczać, że w lutym przyszłego roku, z powodu wstrzymania robót sezonowych, liczba bezrobotnych wzrośnie do 7 milionów.

ZNIZENIE PŁAC URZĘDNICZYCH W RUMUNJI.

Bukareszt. — Rada ministrów uchwaliła wczoraj przedłożenie budżetowe na r. 1931. W myśl tej uchwały ogólna suma zmniejszona mniej więcej o 5 miliardów lei i ustalono ją w kwocie ogólnej 32.500 milj. lei.

Równocześnie uchwalono ogólne obniżenie plac urzędniczych, co w niektórych stopniach pracy wyrazi się w stosunku 20 procent obecných poborów.

KREDYTY NA CELE WOJSKOWE WE FRANCJI.

Paryż. — Lbza deputowanych uchwaliła 445 głosami przeciwko 150 kredyty na cele obrony narodowej oraz kredyty dodatkowy w wysokości 20 milj. franków na utworzenie specjalnego działu badań naukowych w przystosowaniu do potrzeb obrony narodowej.

ZBOŻE SOWIECKIE WE WŁOSZECH.

Rzym. — Przywóz zboża do Włoch w listopadzie 1930 r. wyniósł 2 miliony, 200 tysięcy centnarów. W listopadzie 1929 r. tylko sześćset tysięcy centnarów. Przez 5 miesięcy ostatnich gryp

WINIARNIA PRZ POKOJE GOŚCINNE
BRACI SEYDEL i S-ka Sp. z o. .
Warszawa, Senatorska 36. Rok założenia 1842.
WYDAJE ŚNIADANIA I KOLACJE
Płwice zapobiegane w wyborowe wina i sirytuja. Sprzedaż detaliczna na miejscu.

Oszczędzanie na świetle jest niecelowe.

Im delikatniejsza jest praca, tem lepsze musi być światło. Światło jest artykułem pierwszej potrzeby jak wiele innych, i dlatego nie należy na niem oszczędzać, bowiem sto światła oszczędzi oczom i ułudnia pracę. Ograniczenie się w używaniu światła nie jest ani właściwą, ani celową oszczędnością.

Każde firmo elektryczne dostarczy Ci właściwego oświetlenia Twego warsztatu pracy.

OSRAM *Wermatraz matowane*
dają lepsze światło

wzrósł wobec tegoż czasu z r. 1929 o 5 i pół miliona centarów, mianowicie z niecałych trzech milionów wzrósł aż do ośmiu i pół milionów. Nie jest tajemnicą, że większość tego zboża pochodzi z Sowietów.

LEVINE WYPUSZCZONY NA WOLNOŚĆ.

Wiedeń. — Znany lotnik amerykański Levine, który, jak wiadomo, był aresztowany pod zarzutem usiłowania fałszowania pieniędzy francuskich, został wypuszczony na wolną stopę, ponieważ śledztwo wykazało jego niewinność.

Levine oświadczył, że nie ma za lu do Austrii i że dziś jeszcze wyjedzie do Paryża, gdzie przebywa jego przyjaciółka p. May Boll.

Oredzie Ojca św. w okazji Bożego Narodzenia.

Watykan. — W związku z przewidywaną encykliką Ojca św. o pokój i o rozbrojeniu przedstawiciel Agencji „Associated Press” informuje: „Chociaż oficjalne koła watykańskie nie są poinformowane o treści encykliki, to jednak panuje przekonanie, że będzie ona miała charakter oredzia do chrześcijaństwa z okazji Bożego Narodzenia, oredzia, które da wyraz ubolewaniu z powodu wyścigu zbrojeń i wezwie do pokój i do pojednania. Już od pewnego czasu nieliczne osoby, ciesząc się zaufaniem Papieża, wiedzą, że chce on być dołącznie poinformowany o pracach przygotowawczej komisji rozbrojenowej w Genewie”.

MODY NA INTENCJE ROSJI W WATYKANIE.

Citta del Vaticano. — Wczorajszy dzień w papieskim seminarium lombardzkim poświęcony był modłom na intencję misji, a w szczególności na intencję Rosji. Rano odprawiona była msza w obrządku słowiańskim, której śpiewał chór alumnow legum rosyjskiego. Po południu odbyła się godzina adoracja eucharystyczna, a następnie inauguracja kółka misyjnego, połączona z konferencją mgra D'Herbigny o rewolucji i przesłaniu religii w Rosji. W uroczystości, która zakończyła się błagalną pieśnią rosyjską do Zbawiciela świata o wybawienie Rosji z nieszczęścia, uczestniczył kardynał Minorretti, arcybiskup Genui, będący w tych dniach gościem kolegium rosyjskiego.

OLBRZYMI DEFICYT BUDŻETU AMERYKANSKIEGO.

Waszyngton. — Wbrew stanowisku rządu, senacka komisja rolnicza postanowiła przyznać 60 milionów dolarów na pomoc dla rolników, dotkniętych klęską suszy. Jeżeli kongres uchwali 150-milijonowy fundusz doradny, którego domaga się prezydent Hoover, to deficyt w końcu okresu budżetowego będzie wynosił 330 milionów dolarów.

AFERA „FRANCUSKIEGO BANKU HANDLOWEGO”.

Paryż. — Policja paryska dokonała wczoraj aresztowania dwóch członków rady nadzorczej „Francuskiego banku Handlowego”. Trzeci członek rady administracyjnej, który również miał być aresztowany uciekł. Działalność banku polegała na pośrednictwie w sprzedaży i kupnie papierów wartościowych. Akcje, które powinny być zakupione przez bank dla klientów miały wynosić wartość 7 milionów franków. Tymczasem okazało się, że bank posiada w depozycie papierów wartościowych na sumę jedynie 2 i pół miliona franków, a reszta kwoty została zużyta przez trzech członków rady na prywatne potrzeby.

KRWAWA STARCIA NA ULICACH SZTOKHOLMU.

Sztokholm. — Wczoraj wieczorem doszło tu do starcia między komunistami, a członkami bardzo szczupłej liczebnie partii faszystów

**Z KOZŁOWSKICH
EMILJA ANTONINA ROSIŃSKA**

WŁAŚCICIELKA MAJĄTKU NOWA WIEŚ
Opatrzona św. Sakramentami, zmarła w sobotę dn. 6 grudnia 1930 r., przeżywszy lat 61
Eksportacja zwłok z domu żałoby Nowa Wieś nastąpi dzisiaj t. j. 9 grudnia 1930 po południu do kościoła parafjalnego w Poczestnie. Pogrzeb 10 grudnia o godz. 9 rano.
Na smutne te obrzędy krewnych przyjaciół i znajomych, zaprasza pograżona w głębokim żalu **RODZINA.**

skiej szwedzkiej, która dotychczas występowała bardzo mało publicznie. Komuniści, którzy poraz pierwszy włożyli uniformy sowieckie, ukrywając je pod płaszczami, przybyli na wiec partii faszystowskiej. W czasie starcia kilka osób odniosło lekkie rany. Policja rozproszyła manifestantów.

BRĄK ZŁOTA.

Wiedeń. — „Neue Freie Presse” donosi z Londynu: Na walnym zgromadzeniu Consolidated Gold Fields of Sud-Afrika, oświadczył przewodniczący, lord Brabourne, że zanosi się na całym świecie na brak złota. Obecna produkcja światowa wynosi 85 milionów f. szt. rocznie, z czego połowa produkcji przypada na Afrykę Południową. Po 10-ciu latach cyfra ta spadnie do 55 milj. f. szt., a po dalszych 10 latach Afryka Południowa będzie mogła produkować około 10 milj. f. szt. rocznie. Zdaniami lorda Brabourne'a, konieczne będzie używanie srebra do techniki walutowej.

KSIĄŻE JAPONSKI W RZYMIE.

Rzym. — Japoński książę przybył do Rzymu wraz z małżonką. Książę przyjęty będzie przez króla i weźmie udział w wydanym dla niego bankiecie w Kwirynale. Król wreczy mu naszyjnik Annuniaty, stanowiący najwyższe odznaczenie włoskie.

ZLIKWIDOWANIE TEATRU ŻYDOWSKIEGO.

Moskwa. — W Leningradzie zlikwidowano żydowski teatr „Der Najer Weg”, którego kierunek uznany został za nieodpowiedni z punktu widzenia sowieckich tendencji w życiu teatralnym.

MGLY W LONDYNIE.

Londyn. — Przez cały dzień wczorajszy, z powodu gęstej mgły ani jeden statek większy nie przybył do tutejszego portu. Również wstrzymany został odjazd okrętów SZALONY SZOFER PRZEJechał 4 OSOBY.

TAJEMNICZA ŚMIERĆ 40 DZIECI WSKUTEK ZATRUCIA.

Londyn. — Z Madrasu (Indje) donoszą, że w Erode, mieście prowincji madraskiej, zmarło po zjedzeniu obiadu w szkole misyjnej 40 dzieci i kucharz szkolny. Wypadek ten przedstawia się tajemniczo. Przyczyną jego miał być wąż jadowity, jakiego miano

ugotować w zupie. Z drugiej strony jest rzeczą powszechnie znaną, że jad węża zabójczo tylko wtedy, gdy się dostanie do krwi.

Dostawczy się natomiast drogą przewodu pokarmowego i wygotowany, traci własność zabójczą. W Chinach, a zwłaszcza w Kantonie, znajduje się wiele restauracji, gdzie przyrządza się międy innymi mięso wężów jadowitych, nie wykluczając nawet okularnika, chętnie jezone przez najuboższą ludność.

ŻYCIEM PRZYPLACIŁ ZDOBYCIE BRAMKI.

Berlin. — Na jednym z boisk berlińskich wydarzył się wczoraj po południu w czasie meczu piłkarskiego śmiertelny wypadek.

Oto młody, 25-letni gracz odbił piłkę pierściami, uzyskując dzięki temu bramkę dla swej drużyny. W godzinę później gracz ten zakończył życie. Jak się okazało, w czasie odbicia piłki pierściami, doznał on nadwyrężenia mięśnia sercowego, co spowodowało tragiczną jego śmierć.

KIEPURA ŚPIEWA
16 GRUDNIA PRZEZ RADIO
Chceś go usłyszeć?
KUP ZAWCZASU
TYTAN
BATERJE ANODOWE

KRAJOWY ZJAZD SPÓŁDZIELCZY W KIELCACH.

Kielce. — Wczoraj w drugim dniu obrad, ogólnie - krajowy zjazd spółdzielczy w Kielcach zajmował się aktualnymi zagadnieniami ruchu spółdzielczego.

W części referatowej kierownik spółdzielni w Wierzbniku, p. Tomaszewski, mówił o gospodarce handlowo - finansowej spółdzielni członków zarządu Związku Spółdzielni Julian Bugajski omówił sprawę produkcji spółdzielczej, dyrektor Banku Spółtek, Daniel Kuszewski, mówił o gromadzeniu wkładów oszczędnościowych, a wreszcie Czesław Piechociński o kształceniu pracowników spółdzielczych.

Zjazd zakończył się ogólną dyskusją i powzięciem szeregu uchwał, określających plan prac na przyszłość.

BEZROBOCIE W ŁODZI.

Łódź. — Największe w Łodzi zakłady przemysłowe Scheiblera i Grohmana ze względu na to, że praca w okresie świątecznym nie kalkuluje się (liczne święta, No-

wy Rok, Trzech Króli), wymówiły pracę 7.000 robotnikom na okres od dnia 18 grudnia do 6 stycznia włącznie. Robotnicy otrzymają od zakładów normalną wypłatę za pracę w dniu wigilijnym. Aby umożliwić przetrwanie okresu bezrobotnym, zakłady udzieliły 10 robotnikom dwóch pożyczek, a więc po świętach i w dniu 8 stycznia w wysokości normalnego zarobku 2 i pół dniowego. Podobnie unieruchomiono warsztaty pracy w szeregu innych firm.

WIELKI SKARB MUNIZMATYCZNY WYORANO POD BRODAMI.

Łwów. — W Jasieniowie, w pow Brodzkim, wyorał gospodarz tamtejszy Piotr Korol wielki skarb monet srebrnych, pochodzących z czasów Zygmunta III, Jana Kazimierza i Jana III Sobieskiego. Poza tem znajdowało się wiele monet zagranicznych z czasów Karola Gustawa szwedzkiego, Fryderyka Wilhelma pruskiego i Leopolda austriackiego. Pieniądze te sprzedał Korol handlarzowi monet w Brodach Jakóbowi Mizosowi.

Policja, otrzymawszy informację o tej sprzedaży, udała się do Mizesa, który oświadczył, że monety ofiarowuje na rzecz Muzeum Podolskiego w Tarnopolu bezinteresownie, prosząc jedynie, by nazwisko jego było wpisane w pamiętniku muzeum jako ofiarodawcy.

16-LETNIA ZBRODNIARKA.

Wilno. — Policja wileńska ujęła wczoraj 16-letnią Rachele Berman, mieszkankę Wilna, która dokonała zamachu na życie swej matki i brata; mianowicie w czasie sprzeczki Berman schwyła siostrę i ciężko oboje poraniła. Szymon Berman jest tak poważnie poraniony, że niema nadziei utrzymania go przy życiu.

Z wystawy obrazów Polsk. Czerw. Krzyża w Częstochowie.

W ub. sobotę o godz. 6-jej wiecz. w lokalu po b. restauracji „Cristal” (wejście od ul. Kościuski) otwarta została wystawa obrazów najwybitniejszych malarzy polskich, urządzona staraniem i na rzecz czyst. oddziału Polsk. Czerwonego Krzyża. Aktu otwarcia wystawy i przecięcia wstęgi w obecności przedstawicieli władz państwowych, komunalnych, wojskowych, organizacji i instytucji dokołał ks. prałat B. Wróblewski, wygłaszając dłuższe przemówienie, w którym podkreślił kulturalne znaczenie tak pięknej imprezy, jaką jest wystawa arcydzieł malarstwa polskiego, gdy dzięki inicjatywie czyst. oddziału P. Cz. K. jaknajszersze sfery publiczności miejscowej mają możność podziwiania tylu wspaniałych dzieł sztuki, przyczyniając się zarazem do materialnego poparcia wielce pożytecznej w sytuacji humanitarnej Cz. Krzyża.

Po uroczym otwarciu nastąpiło zwiedzanie wystawy, przedstawiającej się wspaniale. Na tem miejscu stwierdzić trzeba z satysfakcją, że Częstochowa od lat, a może i wogóle, nie miała tak pięknej i wartościowej wystawy obrazów, jak obecna. W dwóch salach, doskonale oświetlonych, umiejętnie grupami dzieł każdego artysty rozwieszono około 250-ciu obrazów, pędzla najsynniejszych malarzy naszych. A więc według kolejności; przepiękne obrazy olejne i

pastelowe Arentowicza, jak „Hiszpanka”, „Starość i młodość”, „Porgrzeb ruski” i t. d.; tairzańskie pejzażki Dziemalskiego; roźdzajowe obrazy Erba; wspaniałe pejzaże z mowe Fatą, godne zachwytu jak ko akwarele oraz przepiękne w kolorystyce i perspektywie olejne dziełorycie; „Droga Katarzyny Wielkiej”; akwarele (kwiaty) Fabjańskiego i Filipkiewicza; akwarelowe pejzaże Gibińskiego z „Fragmentem z polowania” na czele; kwiaty Grotta; olejne typy i martwa natura Grossmana; subtelne i piękne w kolorystyce główki pastelowe Górskiego; oryginalne dzieła Hofmana, obraz Jarockiego; akwarele doskońnatego marnysty Jaxa-Malachowskiego; słlicznekwiaty Karpińskiego; mistrzowskie w ruchu, kolorystyce i perspektywie batalistyczne obrazy dwóch Kossaków — Wojciecha i Jerzego na czele z dużymi dziełami, jak: „Cud nad Wisłą”, „Potyczka”, „Parlamentarze”, „Na poleon nad Niemnem”, „Pogoń” i t. d.; obraz Kozakiewicza; oryginalne w kompozycji, zastanawiające portrety i dzieła Malczewskiego jak „Podstuch wiosny”; pastele Markowicza; akwarele Mehoferaszerę obrazów na tematy orientalne Poraj-Chlebowski; piękne barwne dworki Rychter - Janowskiej; pejzaże Rubczaka; pastelowe studia Stachniewicza; szereg akwareli na motywy z polskiej wsi Setkowicza; pastele Szczesnego; akwarele z fragmentów Krakowa Szczerbińskiego; barwne akwarele krakowskie Uziembry; wreszcie piękne rodzajowe obrazy Wodzianowskiego. Słowem jest tu cały szereg obrazów, których odraznie sposób wymienić co do jednego. Znajduję się też ma wystawie niewielkich rozmiarów dzieło mistrza Matejki, przedstawiające głowę aniołka w obłokach. — W całości wystawa całą gamą pięknych barw ciągnie i przykuwa oczy na długo, poszczególne zaś i cenniejsze dzieła naszych mistrzów palety wywołują zachwyt. Niektóre z nich pozostają na zawsze w pamięci, tak, że każdej chwili można je wywołać mocą własnej wyobraźni.

Frekwencja zwiedzającej publiczności przez dwa dni świąteczne była znaczna, a niezawodnie wzmoże się jeszcze w ciągu dwutygodniowego trwania wystawy. Wejście kosztuje 1 zł., dla młodzieży 40 gr. Wystawa otwarta jest codziennie od godz. 9-jej r. do 9-jej wieczorem. (—)

FIRMA „HIGJENA”
zawiadamia Sz. Klijęntelę, iż urządza **Wielką doroczną wyprzedaż gwiazdkową** po cenach b. niskich. Gotowe paski **GORSETY i BIUSTONOSZE** na składzie.

Sprzedaj Gwiazdkowa FUTER
po cenach znacznie zniżonych w filmie **MICHAŁ AJDELMAN** Częstochowa Piłsudskiego 5

BENEVIT Genelli
WYBOROWY LIKIER DO KAWY

TEATR „ODEON”
Dziś 1 dni następných:
Przebój nad przebojem! FILM NAD FILMY! Przebój nad przebojem!
Najwspanialsze Arcydzieło Światowej Produkcji Francuskiej!
NASZYJNIK KRÓLOWEJ
Monumentalny dramat, według słynnej powieści Aleksandra Dumasa (Ojca) Główne postacie: Hirabina-Lamotte MARCELLA JEFFERSON, Chevalier Retau de Villette JEAN WEBER, Królowa Maria-Antonia Oliwia DIANA KARENNE Książka de Rohan GEORGES LANNES. Reżyserował: GASTON RAVEL.
NA SCENIE! Występy Artystów NA SCENIE!
Dziś i! Warszawskich Teatrów Rewjowych! Dziś i!
Hallo! Hallo! TO MY! Wesola rewjeta w 6-ciu obrazach.
Szczegóły w afiszach i programach. — Ostatni seans pon. tużnie o godz. 9 m. 30 wiczej.

TEODOZJA HORZELSKA

6 t p.
z BORZECHÓW
Po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona św. Sakramentami zmarła dnia 8 grudnia 1930 r. przeżywszy lat 81.
Eksportacja zwłok z domu żałoby przy ul. Kilińskiego 21, nastąpi dnia 11 grudnia r. do kościoła św. Zygmunta o godz. 9-ej m. 30 rano - po nabożeństwie na cmentarzu na Kuie.
O czym zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych pogrzebi w głębokim smutku
Córki, synowie, waućrki i waućwowie.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę drogiem nam zwłokom matki naszej 6 t p.

AGNIESZKI GRZELIŃSKIEJ

RODZINA.
Skladamy serdeczne „Bóg zapłać“

KRONIKA

Sroda 10 Grudnia
Dziś — NMP. Loretańskiej Jutro — Damazego
Wschód słońca o g. 7.32
Zachód „ „ „ 15.41
Kalendarzyk historyczny:
Napoleon I. w powrocie z Moskwy w Warszawie 1912.

— **Stan bezrobocia w Częstochowie.** Ogólna liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w miejscowym P. U. P., wyniosła w końcu ub. tygodnia 9158 osób, z czego na m. Częstochowę przypada 6139, reszta zaś na powiat. W porównaniu z poprzednim tygodniem liczba bezrobotnych wzrosła o 678 osób, skutkiem zamknięcia huty szkła „Stradom”, redukcji na robotach przy budowie kolej w Kłobucku oraz powrotu robotników sezonowych ze Śląska.

W ub. tygodniu zasiłki ust.owe pobierało 3844 bezrobotnych fizycznych i 219 umysłowych.

— **Wobec epidemii grypy w Częstochowie.** Powiatowa Kasa Chorych w Częstochowie nadesłała nam komunikat treści następującej: „Wobec szerszenia się epidemii grypy i zachorowania sześciu lekarzy kasowych — Powiatowa Kasa Chorych w Częstochowie zawiadamia ogół ubezpieczonych, że znowi na czas trwania tejże wolny wybór lekarza i nie bierze odpowiedzialności za szybkie przybycie lekarza na wizyte, z tem jednak zastrzeżeniem, że takowa będzie zaliczowana w dniu wezwania“.

Ze zjazdu

Zw. Legionistów w Częstochowie. W ub. poniedziałek odbył się w Częstochowie doroczny zjazd delegatów Oddziału Zw. Legionistów Okr. Zagłębia Dąbrowskiego. Otwarcie zjazdu nastąpiło o godz. 3-ej po poł. w sali Rady Miejskiej, gdzie też zebrał się delegacja Zw. ze wszystkich miast Zagłębia tudzież zaproszeni goście z przedstawicielami władz rządowych, komunalnych i wojskowych na czele, reprezentanci związków wojskowych i t. d. w ogólnej liczbie zgórą 100 osób.

Witając zjazd, przemówienie wstępne wygłosił dr. Gosiewski, prezes Zw. na Zagłębie Dabr., po czym zaproszono prezydium zjazdu pod przewodnictwem p. Wojnar-Buczynskiego. Kolei nastąpiły liczne przemówienia powitalne i gratulacyjne z okazji zjazdu, prze-

mówienia zaś te wygłosili: w imieniu Starostwa zast. starosty p. Bielawka, w imieniu Magistratu st. ref. A. Kozłowski, w imieniu Bezp. Bioku dyr. W. Płodowski oraz delegaci i przedstawiciele poszczególnych związków. Dłuższy referat na temat „Idea Legionowa a Społeczeństwo“ wygłosił poseł dr. Madejski, członek Zarządu Gł. Zw. Legionistów. W imieniu zjazdu wysłane zostały telegramy hołdownicze do p. Prezydenta Rzplitej i p. Marszałka Piłsudskiego.

Po przerwie odbyły się końcowe obrady zjazdu, poświęcone wewnętrzny i organizacyjny sprawom związkowym.

Tajemniczy trup

w lesie pod Kamienicą Polską. W ub. niedzielę rano 13-letni chłopiec Matyja ze wsi Rudnik Wielki, przechodząc lasem wśród gestych zarosli w pobliżu szosy Częstochowa — Koziegłowy, natknął się na trupa mężczyzny, który był w stanie zupełnego rozkładu. Chłopiec po dokonaniu strasznego odkrycia pobiegł czempredzej zawiadomić o tem do wsi, skąd następnie dano znać policji w Koziegłowach, która przybyła na miejsce i zabezpieczyła zwłoki do przybycia władz sądowo-lekarskich.

W poniedziałek po południu przybyły z Zawiercia władze sądowo-lekarskie, które dokonały oględzin zwłok oraz ich sekcji. Przy nieobszarym nie znaleziono żadnych dokumentów, oprócz 16-tu groszy w kieszeni. Odziany on był w stwe sportowe ubranie, krótkie spodnie oraz długie skarpetki i pół buty-lakierki, pozatem obok trupa leżały okulary. W czasie obiegłych 2-ech świąt tłumy ludności z okolicy spieszyły do lasu, aby oglądać tajemniczego trupa. Według wszelkich prawdopodobieństw zachodzi przypuszczenie, że ma się tu do czynienia z ofiarą jakiegoś zbrodni, którą popełniono, gdzieś w pobliższym mieście albo na Śląsku, a następnie jej ofiarę przywieziono i porzucono w odległym lesie. Możliwe również, że jest to ofiara jakiegoś politycznego morderstwa. Niewątpliwie władze policyjne wkrótce wyjaśnią tajemnicę powyższego wypadku.

Z obchodu jubileuszu

35-lecia pracy społecznej w Polsce dyr. Stalensa.

Dzięki zabiegom Komitetu, złożonego z licznego grona przedstawicieli miejscowego społeczeństwa obchód jubileuszu 35-lecia pracy społecznej w Polsce naczelnego dyrektora fabryki Motte p. Henryka Stalensa wypadł nadzwyczaj okazale.

W sobotę o godz. 11-ej rano w fabrycznej sali zgromadzili się wszyscy robotnicy w liczbie 2500 osób z personelem urzędniczym na czele, aby dostojnemu Jubilatowi złożyć życzenia.

W imieniu zgromadzonych złożył gratulację w dłuższej przemowie wygłoszonej po francusku dyrektor handlowy p. Coutiron. Przemowę tę przetłumaczył administrator fabryki p. Czerwiński, który składając życzenia mnogim lat pracy wręczył Jubilatowi upominek pod postacią statui brązowej, a pani Stalensowej bukiet kwiatów.

Następnie przemawiał ks. prałat Wróblewski, który podkreślił za usługi Jubilata wykazane na polu przemysłu, tudzież jego ofiarności na cele humanitarne i społeczne, o czym świadczy datki na Tow. Dobroczynności, Bezdomne Dzieci i L. O. P. P.

Po złożeniu życzeń przybyłego z Katowic konsula francuskiego, zabrał głos Jubilat, dziękując w serdecznych słowach za okazane dowody życzliwości przedstawicielom władz, społeczeństwa, personelowi urzędniczemu oraz rzeszom robotniczym. Uroczystość zakończył wzniesieniem okrzyków na cześć Jubilata.

Tegoż dnia o godz. 8-ej wieczorem w sali Kameralnej urządził klub „Victoria” specjalną akademię, celem uczczenia dyr. Stalensa, jako założyciela klubu i honorowego członka.

Dłuższy referat o działalności Jubilata na niwie przemysłu włoźniczego, jak również na terenie społecznym wygłosił prezes klubu p. Reimschüssel, który składając życzenia mnogim lat pracy przelekkę swą zakończył okrzykiem na cześć Prezydenta Mościckiego, Marszałka Piłsudskiego i na szę siostrzy Francji. Okrzyk ten podjęto z zapamiętaniem, przycem orkiestra 27 p. odegrała hymn polski i francuski.

Następnie odbyły się popisy bokserkie wzbudzające wśród zebranych żywe poruszenie, oraz mniej pociągające dla oka pokazy sekcji szermierczej.

W części koncertowej dużym p.

— **Nocny dyżury aptek.** W nocy z dnia 9 na 10 bię. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Nowaka i Mandata — Stary Rynek 2, p. Kozankiewicza i Frydrego — III Aleja 50

Ostatnie wiadomości

ANTYPOLSKIE KNOWANIA
Berlin, 9.12. — Według informacji pracy rząd pruski dołożył na wszelkich starań, ażeby zagranicznymi robotniczy sezonowi w roku przyszłym nie byli dopuszczeni do robót polnych na terytorium Niemiec.

Z uroczystości otwarcia

czwartego Sejmu.
Warszawa, 9.12. — W dniu dzisiejszym o godz. 12 z minutami w południe odbyły się uroczyste otwarcie czwartego Sejmu. Wielka sala marmurowa była pełna. Kluby zasiadły w następnej kolejności, licząc z prawej strony od stołu prezydjalnego: Klub Narodowy i Ch. D. z tyłu zaś mniejszości narodowe, Klub B. B., Piasta, Stronnictwa Ludowego Wyzwolenia i PPS, a z tyłu komuniści. O godz. 12-ej m. 15 zapelnili się loże rządowe z wyjątkiem loży Prezydenta Rzplitej, który w uroczystości otwarcia Sejmu nie brał udziału.

Gdy na trybunie ukazał się premier Sławek z ordżiem Prezydenta na sali z grupy komunistów rozległy się okrzyki: „Precz z rżdem faszystowskim“, zagłuszone huraganem oklasków i okrzyków „Niech żyje“, które rozległy się na ławach żających przez klub BB. Pułk. Sławek donosnym głosem kilkakrotnie zawołał: „Proszę się uciszyć“, a gdy to nie skutkowało

klaskiem cieszył się popis orkiestry 27 p. pod batutą p. A. Wcisłoi i solowa gra na skrzypcach p. Bursika, który przy akompaniamencie prof. Makoszy wykonał „Reverie“ Viouxtempa i „Mazura“ Młynarskiego. Akademia w sali Kameralnej zgromadziła dość liczny zastęp przedstawicieli społeczeństwa tudzież młodzieży sportowej z klubu „Victoria“.

W niedzielę o godz. 2-ej po południu w sali „Polonia“ odbył się bankiet jubileuszowy, jako wyraz uznania dla zasług dyr. Stalensa nietylko na polu rozwoju wielkiego przemysłu polskiego, ale zarówno i we wszelkich poczynaniach społecznych i patriotycznych miejscowego społeczeństwa, o czym wyjątkowo świadczy wybitny udział Jubilata w zmaganiu się ludu śląskiego o wyzwolenie Górnego Śląska z pod ucisku hakaty pruskiej. W przyjęciu wzięło udział zgórą 130 osób, reprezentujących znaczną część przedstawicieli kulturalnej Częstochowy.

Podczas bankietu przemowy na cześć Jubilata wygłosili: dyr. Nowiński, ks. prałat Ziemiak, dr. Bielawka, który oświadczył, że w uznaniu zasług Jubilata otrzymał odznaczenie państwowe, które w tych dniach nadzieje. Dalej przemawiali: pułk. Przedzimirski, dr. Nowak, dr. Potok z Sosnowca, delegat Izby Przemysłowo - Handlowej, dr. Kahl, dyrektor handl. p. Coutiron, przedstawiciel ambasady francuskiej z Warszawy i konsul francuski z Katowic.

W odpowiedzi na serdeczne gratulacje i wyszczególnienie zasług nacechowane wyrazami uznania, zabrał głos wzruszony temi dowodami życzliwości Jubilat dyr. Stalens, który zaznaczył, że uroczysta chwila pozostawi niezatarłe wspomnienia i przyrzeki, że do końca swego życia nie opuści Polski, by dalszą wytyoną pracą zasłużyć sobie na to uznanie, jakiem został obdarzony, a którego się nie godziwał. Pod koniec przemowy spoząc podziękował zebrany, wznosząc okrzyk na cześć Prezydenta Mościckiego i Marszałka Piłsudskiego.

Na zakończenie ks. prał. Wróblewski, jako proboszcz parafii francuskiej, wznosił toast na cześć dzielnych pań francuskich. Liczne depesze z okazji jubileuszu odczytał dyr. Zieliński. Bankiet w nadzwyczaj serdecznym towarzyskim nastroju przeciągnął się do godz. 1-ej wieczorem.

i komuniści awanturowali się nadal zwrócił się do jednego z opozentów: „Proszę o spokój, bo każę pana wyprowadzić“.

Po ucieśnieniu sali premier Sławek odczytał krótkie orędzie Prezydenta Rzplitej i w jego imieniu uznał Sejm za otwarty. Na przewodniczącego zaprosił najstarszego wiekiem Andrzeja Lubomirskiego, liczącego 67 lat, który obejmując przewodnictwo inauguracyjnego posiedzenia, zaprosił w myśl art. 20 Konstytucji dwóch najmłodszych posłów na sekretarzy, a mianowicie: Stypułkowskiego Zbigniewa i Pata Konstantego, liczących po 26 lat. Następnie przewodniczący odczytał rolę przysięgi i rozpoczęto kolejne wywoływanie nazwisk posłów, którzy odpowiadali słowem: „Ślubuję!“. Przy nazwisku pos. Dubois odpowiedziano: „w więzieniu“. Pży nazwiskach innych posłów, nieobecnych odpowiadano: „nieobecny“.

W chwili oddawania numeru naszego na maszynę t. j. o godz. 1-ej Sejm po załatwieniu formalności ślubowania przystąpił do imienne go głosowania za pomocą kartek

nad kandydaturą marszałka, którym zostanie zapewne kandydat BB. b. premier Światłski. Dalszy ciąg obrad podamy w jutrzejszym numerze.

PODZIĘKOWANIE.

Zarządy Sodality Maryjańskiej Gimnazjum Stow. „ Nauka i Praca“ i Zelskiego Seminarjum Nauczycielskiego, składają najserdeczniejsze podziękowania p. prof. L. Waurzynowiczowi i p. prof. Chroździa za trud i pracę pełną poświęcenia przy urządzeniu „Wieczornicy“, oraz pp. J. i L. Białokównom za łaskawy współudział w „Wieczornicy“ i uświetnienie programu dobrem wykonaniem na 2 fortepianach Koncertu Beethovenia.

MAJOLA
DOKONAŁA ORZEWIAJĄCA

FUTRA
wszelkiego rodzaju.
Pałta futrzane.
Najtaniej w firmie
S. KRAUSKO PF i Kleja 42.

CHECZ OTRZYMAĆ POSADE? Mniezo ukochanej kury facylności, korespondencje profesora Sakulowicza, Warszawa, Żółwia 42. Kursy wycieczki Estowanie: buchalterji, rachunkowości kucpieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towarzyszawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, piśmowni, gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukoczeniu świadectwa. Zapisz się prospektowo.

STENOGRAFIJ Katowice, arybko, faknadjokładnie wyuczamy — Warszawa Instytut Stenograficzny — Warszawa, Krucza 26. Znającym stenografię polecamy miesięcznik „Stenograf“ (stenogramy — tłumaczenia). 0515

BARDZO tanio sprzedam sklep epokowy wraz z mieszkaniami składającym się z 1 pokoiu i kuchni. Wiadomość ulica św. Rocha Nr. 51, Józefa Wiczkorek. **NA GWIAZDKEJ** Paletka, ubranka, sukienki, mundurki szkolne, po cenach niższych poleca firma „Hajma“ Kościuszki 18. 2854

JEDYNA w Polsce bezkonkurencyjna fabryka porcelany w Częstochowie do sprzedania. Firma egzystuje od 1909 r. Wiadomość: ul. św. Rocha 38 w Częstochowie. 2863

SZCZEGIAKI po białych angielskich budogach do sprzedania. Stradom, Główna 52. 4868

SKRADZONO książkę wojkową wyd. przez PKU. Częstochowa na imię Józef Bajda. 2830

SKRADZONO książkę wojkową wyd. przez PKU. Piotrków, dowód osobisty na imię Władysław Kozioł, dwie metryki na imię Leokadij i Juliana Kozły. — Uczciwego znalazcę proszę o zwrot do sklepu „Gońca“. 2835

PRZYJME panienkę lub ucznia do wspólnego pokoju. Aleja 73 m. 13. 2823

ZGUBIONO książkę wojkową wydaną przez PKU. w Częstochowie na imię Gerszu Essig. 4865

OD 3 złotych ubieram abażury i poduszki. Ogrodowa 47 m. 1. 4859

ZGUBIONO kwit lombardu Spółdzielczego Banku Ludowego Nr. 11293. 2869

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Bronisław Kuraz. 4853

ZGUBIONO dnia 6 b. m. książkę Kasy Chorych wyd. na imię Jan Adama. 2870

KUCHARKA z dobrymi świadectwami potrzebna zaraz. II-ga Aleja 35 m. 7. 4883

UNIEWAŻNIAM zgubione 2 weksle po 50 zł. z wystaw. Rychtowskiego. Nadal. 4844

ZA DŁUGI i weksle mojego pasierba Stanisława Wiczkora zam. dawnej ul. Stow. dołna 1-a nie odpowiadam. Maria Wiczorek. 4882

FOKOL umoblowany z utrzymaniem lub bez. Jasnogórska 37 m. 2. 4890

ZGUBIONO obrączkę ślubną w niedzielę podczas snu na Jasnej Górze. Uczciwy znalazcę raczy odnieść za nagrodą Kosmała, Kościuszki 21, Salka Rzemieślnicza. 4887

PRACOWNIA Uborów Damskich „Moda“ Kościuszki 26 front została powiększona i przyjmuje wszelkie roboty, wykonuje szybko, gustownie i po cenach niskich. Potrzebne samodzielnie panny i uczennice. 4888

ZGUBIONO portiel z książką wojkową rocznika 1885, wyd. przez P. K. U. Częstochowa i innymi dowodami. Zwrócić za wynagrodzeniem: Piękną 35, A. Borowski. 4889

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Piotra Szczerbaka. 4891

SKLEP wraz z mieszkaniami do sprzedania Złota 168, Zawodzie. 2872

KINO-TEATR „CASINO“
OSTATNIE 2 DNI!
OSTATNIE 2 DNI!
DZIS WE WTOREK I JUTRO W ŚRODĘ PO RAZ OSYATHI

JANKO MUZYKANT
osnytu na de noweli
Henryka Sienkiewicza
z M. Malicka, W. Conti, Krukowskim i Dymszą
DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONY I POLECONY!
Bilety uczniowskie po 1 zł.
Początek o godz. 5-ej pp. Ost. seans o godz. 9.30 w.
UWAGA: W czwartek Wielka Premjera „LOKOMOTYWA“.

Raz kupione spełnia swą służbę
dziesiątki lat wieczne pióro
GOLDEN ARROW
Gwarancja bezterminowa. 6329

Z Kłobucka.

(Koresp. wł. „Gońca Częst.”)

Z uroczystości 100-iej rocznicy

Powstania Listopadowego

Uroczystość setnej rocznicy Powstania Listopadowego w Kłobucku wypadła wyjątkowo wspaniale do czego przyczyniła się w dużej mierze pogoda.

Zgodnie z zapowiedzianym programem w sobotę 29 list. odbył się wieczorem apasztryk, w którym wzięły udział oprócz orkiestry i Straży Ogniovej — Szkoła dla Lekniczych, Zw. Strzelecki i T. G. „Sokół”.

Następnego dnia kł. Kucek odprawił uroczystą mszę św., na której okolicznościowe kazanie wygłosił ks. prob. Gacek, poczem wyruszył pochód, uformowany z powyższych wspomnianych organizacji oraz z dzieci szkół powszechnych. Pod figurą św. Florjana wygłosił wzniosłe przemówienie p. kier. Zawadzki, poświęcone pamięci powstańców z r. 1830. Po przemówieniu od była się defilada.

Wieczorem odbyła się w sali Straży Ogn. uroczysta Akademia. Otwarcie nastąpiło odegraniem hymnu narodowego przez orkiestrę Straży Ogn., poczem wygłosił przemówienie p. kier. Fryga.

Chór pod batutą p. Chrempiakiego wykonał bardzo udanie kilka pieśni F. Nowowiejskiego jak: „Mazur Dwernickiego”, „Marsz obozowy”, „Śpiew ulanów 2 pułku” i „Marsz ochotnika polskiego”. Na leży się w tem miejscu uznanie dyrygentowi, że w krótkim czasie po trafili doprowadzić chór do tak pięknych wyników.

Huragan oklasków otrzymał za swą piękną deklamację p. Kumorrek, który z prawdziwym artystem potrafił oddać uczucia i myśli Wyspiańskiego w wierszu p.t. „Łu kasinski”.

Z prawdziwym zadowoleniem i przyjemnością słuchało się „Preludium” Chopina w doskonałym odzwierciedleniu p. Dziadkiewiczowej. Gra p. Dziadkiewiczowej posiadała wiele walorów artystycznych i poczucia piękna. Następnie odegrał na skrzypcach przy akompaniamencie fortepianu p. Staszewski kilka utworów muzycznych.

Obrazek sceniczny w wykonaniu dzieci szkolnych wniosków urozmaicenie do programu i przyjęty został z wielkim aplauzem.

Całość wypadła zupełnie dobrze i gdyby nie pewna dysharmonia, jaką wprowadził nietakt orkiestry i części zebranej publiczności w

Prezdek wrotonty. 38. GEORGE GOODCHILD.

Czarna Orchidea

Rozkład autorski Janiny Sójkowskiej.

Widzenie się z nią odłożył do następnego dnia. Ranek przyniósł z sobą pewne obniżenie temperatury. Od rzeki wiał wiatr. Idąc za radą doktora, Teresa wystawiła na dwór krzesło polowe i po śniadaniu usiadła na świeżym powietrzu z książką na kolanach. Carson, za latwizy się z robotnikami, pozedł do niej z rękopisem. Powitała go słabym bladym uśmiechem.

— Mogę z tobą pomówić? — za pyta.

— Owszem. Czekam na ciebie od wczorajszego wieczora. Myślałam o — o tym? — człowieku.

— O Armstronga?

— Tak. — Co zamierzasz z nim zrobić? Nie możesz go trzymać pod kluczem do nieskończoności. Po tem, co powiedział Murcheson, byłoby to przestępstwem. O ile ja się orientuję, nie można mu nie zarzucić. Wyjaśnił wszystko zadawał niająco.

Młody człowiek zdziwił się niepomernie. Nie, ona chyba żartuje.

— Chcesz, żebym go zwolnił? — wykrzyknął.

— Co zyskasz, jeżeli go będziesz trzymał? Zda się, że jest

— Dla mnie? — Chrzkała i skinęła głową. — Zarzykuje. — Lepiej nie. Masz swoją pracę. — Taką sprawą pociągnęłaby za sobą szalone koszty i przegrałaby ją z wszelką pewnością.

— Mogłbym, ale nie przegram — odparł poosepny tonem. — Stało się coś, co stawia wszystko w zupełnie innym świetle. Może sobie to przypominasz.

— Podaj jej rękopis. Otworzyła szeroko oczy, przewróciła parę kartek i odwróciła głowę. — Gdzieś... to... znalazł? — zapytała, chwytając z trudem powie trze.

— W skrzyni wśród bagażów Armstronga. Byłem z tem u niego z zapytaniem, skąd... — Tak? — Zakłama się, że to jego praca. — Nie mieszczycie dla siebie, nie wie diał, iż mam możność dowiedzenia mu, że kłamie. Jeżeli to jest rękopis twojego brata, Armstronga za wiśnie na szubienicy.

— Rękopis mojego... brata. — Nie ulega najmniejszej wątpliwości. To przecież twoje pismo nieprawdaż? — Moje pismo... o... nie... nie. Podobne do mojego, ale nie moje.

Najnowszy w Częstochowie wspaniały Min-Theatr Dźwiękowy

„NOWOSKO”

ul. Żanny Marji 12.

POCZ. 5888A w dni powsz. o g. 9 w sobotę o g. 4, w niedzielę o g. 5. Ost. o g. 9, 30 w.

Najpiękniejszy, porwający, nowoczesny, Meksykański film p. t.

Romans nad Rio Grande

Just an eleven feet film by the same studio, just as exciting and as beautiful as the big screen version.

Pod Program Nadzwyczajnie

DOTADKI DZIEWIĘCIOGODZINNE

NO. 26. Aktualności całego świata.

czasie wznoszenia okrzyków na cześć Rplitej i Jej dostojników, a-kademia byłaby prawdziwie „uroczysta”.

Poranek dla dzieci szkolnych.
Rano w niedzielę odbył się poranek w sali Straży urządzony staraniem szkół powsz. Nr. 1 i 2.

Wobec licznie zebranej dziatwy szkolnej chór szkolny pod batutą p. Budzińskiego odśpiewał kilka okolicznościowych piosenek, huźnicie oklaskiwanych przez maletnich słuchaczy. Kilka ładnych deklamacji wygłosili dziewczynki a zwłaszcza z oddziału młodszych. Poczem wzniosło i piękne przemówienie wygłosił p. kier. Fryga, zaznajamiając dzieci ze świętem i jego znaczeniem. Na zakończenie uczniowie odegrali krótki obrazek sceniczny, reżyserowany przez p. Klepaczową. Następnie dzieci wzięły udział w mszy św. i pochodzie.

Z KRAJU

(—) Dwie komunistki skazane na rok domu poprawy. Ostatnio na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego w Łodzi zasiady dwie młode kobiety 20-letnia Pesa Prochowicki i 20-letnia Frajndla Weber, oskarżone o działalność komunistyczną.

Sprawa wedle aktu oskarżenia przedstawia się następująco: W dniu 30 lipca r. b. o godzinie 7-jej rano na ulicy Pomorskiej, obok posesji nr. 72, patrolujący posterunkowo policji zauważyli dwie młode niewiasty, które przypinały na parkanie jakiś papier. poczem oddaliły się.

Posterunkowo, chcąc się przekonać o treści plakatu, zbliżył się do wspomnianego miejsca i stwierdził, iż był to plakat o treści komunistycznej, wzywający robotników na zbiórkę w dniu 1 sierpnia r. b. przy rogu ulic Franciszkańskiej i Śmigowej celem urządkowania demonstracji.

Oskarżone na przewodzie sądo-

wym do winy nie przyznały się. Sąd po zbadaniu świadków i naradzie ogłosił wyrok, mocą którego obie podesadne zostały skazane po roku domu poprawy zaliczeniem aresztu prewencyjnego.

(—) Dwa wyroki śmierci w Poznaniu, Z Poznania donosi: W sądzie okręg. zakończył się proces przeciw Michałowi Kuźmiej i jego siostrze Joannie, oskarżonych o morderstwo Kuźmowej.

Przewód sądowy ustalił, że do zbrodni oboje przygotowywali się już od dłuższego czasu. Najpierw chciał Kuźma żonę utopić w studni, następnie spalić żywcem a wreszcie za namową siostry postanowił ją powiesić. W tym celu w odpowiedniej wysokości wbił w stodołę hak, poczem wraz z siostrą i żoną udał się do stodoły, gdzie mieli rzekomo zrobić gołębnik. Kiedy żona weszła na deskę, położoną na dwóch beczkach, Kuźma nibi dla żartów zarzucił żonę pięścią na szyję a równocześnie siostra usunęła deskę, tak, że nie szczęśliwa ofiara zawisła na haku.

Sąd skazał Kuźmę i jego siostrę na karę śmierci przez powieszenie. Obrona wniosła apelację.

(—) Bandyta dobił ранego i zbiegł. Pod Kolnem na granicy polsko-niemieckiej patrol Korpusu Ochrony Pogranicza stoczył walkę z dwoma bandytami usiłującymi zbiec zagranicę na teren Prus Wschodnich. W czasie strzelaniny jeden z zbiegów został raniony. Wówczas towarzyszy jego dobił ранego, ograbił trupa i sam zbiegł.

Zwłoki zamordowanego leżą na terenie Niemiec, o kilka kroków za ledwie od terytorjum polskiego. Wstępne dochodzenie wykazało, że zabitym jest niejaki Sobieski ze wsi Czernichów z pod Kolna, trudniący się od lat bandytyzmem. Polnicja niemiecka wyszłała pościg za zbiegłym bandytą mordercą.

Każdy złołby wydany na wyroby polskie podosił dobroty Kraju i Twój. Kupuj wyroby polskie.

NA GWIAZDKE w niezrównanej jakości od zł. 2200

pozyczy także na raty poczem

KAWIARNIA FABRYKA PIANIN W POLSCE

B. SOMMERFELD KATOWICE

ulica Kościuski 16 — Telefon 28-98.

Wpłate ulicą można ew. po gwiazdce.

Dostawca Państwowego Konserwatorium Muzycznego Katowicach

ZE SWIATA

(X) Zbożowy dumping sowiecki. W ciągu jednego tylko tygodnia w porcie Hull wyładowano przeszło 22.000 tonn pszenicy sowieckiej, w Birkenhead 15.000 t., Avonmouth — 10.000 t., Leith — 5.000 t. itp., przyczem, według miarodajnych informacji, dalsze liczne ładunki pszenicy są już w drodze do Anglii. Zaznaczyć przytem należy, że agenci sowieccy oferują pszenicę z dostawą na dalsze terminy do marca 1931 r. po cenach równie niskich, jak przy dostawach natychmiastowych.

Z drugiej jednak strony niektóre momenty wskazują, że zapasy sowieckie są na wyczerpaniu. Tak więc m. in. donoszą z Konstancyi, że statki zagraniczne, które przybyły do terytorjum portów czarnomorskich po ładunki zboża, odplynęły puste, gdyż zasoby zboża, przeznaczone na wywóz, już się wyczerpały. Statki te zawinęły wobec tego po zboże do Konstancyi, co wywołało zwyżkę cen na rynku rumuńskim.

(X) Zagraniczne kolosy spółdzielcze. Londyn, największe miasto w Europie, posiada również największe spółdzielnie spoż. Działają tam tylko cztery. Z tych dwie, znacznie mniejsze, obsługują terytorjum północny i południowy przedmieść londyńskich. Dwie centrowe we liczą razem około 600 tysięcy członków i miały w roku ubiegłym około 650 milionów złotych obrotu towarowego.

(X) Inwalida wojenny uzdrowiony wypadkiem. Prasa londyńska donosi o cudownym uleczeniu angielskiego inwalidy wojennego w Tinsley.

Inwalida ów, nazwiskiem Benjamin Durston, wskutek wybuchu granatu na froncie francuskim stracił wzrok, słuch i mowę. Nieszczęśliwy przed kilku dniami wyszedł sam ze swego pokoju i rznął ze schodów z pierwszego piętra na parter, doznając ogólnych potłuczeń.

Gdy go doprowadzono do przytomności, inwalida ku niezmiiernej swej radości i zdziwieniu obecnych przemówił. Równocześnie ożył skądś śluch i wzrok.

(X) Stacje lotnicze w okolicach podleguonych. Na zgromadzeniu amerykańskich techników w Williamstown, w stanie Massachusetts, na które zaproszono i poważniejszych polityków, omawiano nagłą kwestję budowy stacji lotniczych w okolicach podleguonych. Pod uwagę brane

sa wyspy Wrangla, Spitzbergen, Ziemia Franciszka Józefa, północna Grenlandia i Islandja. Niestety, poważna przeszkoda są niewyjaśnione jeszcze ciągle prawa własności do tych ziem, bo wyspy Wrangla np. ciągle są jeszcze przedmiotem sporu pomiędzy Rosją a Anglią, Grenlandia — pomiędzy Danią a Norwegią, ziemia Franciszka Józefa — między Norwegią a Rosją. Stworzenie projektowanych baz lotniczych skróciłoby znacznie drogę do wysuniętych na północ części Stanów Zjednoczonych i ożywiłoby poważnie komunikację lotniczą z temi dalekimi ziemiami.

— „Zycie dla Ojczyzny”. W Gomułki. Powieść. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1930 r. Cena w oprawie zł. 8.—

Katka Kozłowska jest na ile ostatnich lat panowania Stanisława Augusta, a więc konstytucji trzeciego maja, wojny w roku 1792, a zwłaszcza powstania Kościuszkowskiego. Głównymi jej bohaterami są dwaj młodzi kasztelanowie, a ich losy. Okie i przyszydy są treścią powieści. Okie nie występuje wcale osobistość historycznych, lecz własnie, które wówczas odgrywały główna rolę.

Katka ta, napisana zwinie i zajmująca, a jednocześnie owiana szlachetnym duchem patriotycznym, należy do jednej z najlepszych powieści historycznych dla młodzieży. Na rynku księgarskim była od dłuższego czasu wyczerpana, poprzednie zaś wydania cieszyły się zaskonowaniem powodzeniem.

CO USŁYSZYMY DZIS PRZEZ RADIO?

ŚRODA, 10 GRUDNIA.
Warszawa — fala 1411,7 m. moc 12 kw. 11:40 Przelg prasy kraj. Pat. 11:58—12:10 Sygnał czasu, hejnał. 12:10—13:00 Muzyka gramof. 13:10 Kom. met. 15:00—15:20 Kom. gosp. 15:35—15:50 Kom. harc. 15:50 — 16:10 Radiokronika. 16:15 — 16:45 Audycja dla dzieci z Wilna. 16:30 Program dla dzieci starszych z Warszawy. 16:45—17:15 Odczyt z Lewowa. 17:45 Koncert. 18:45—19:00 Rozm. 19:10 Skrzynka poczt. 19:25—19:35 Prasz. dziennik radij. 19:55 Muzyka gramofon. 20:00—20:15 Przelgaj nam. wydawn. 20:15 Feljton muz. 20:30 Koncert wiosek. 22:00 Feljton. 22:15 Muzyka gramof. 22:50—23:00 Kom. 23:00—24:00 Muzyka tan.

Katowice — fala 408,7 m. moc 10 kw. 11:40 Przelgaj prasy kraj. z Warszawy. 11:58—12:10 Sygnał czasu z Warszawy, hejnał z Krak. 12:10—13:10 Muzyka gram. 13:10—13:25 Kom. meteor. z Warszawy. 15:00 Kom. gosp. z Warsz. 15:20—15:35 Kom. gosp. 15:50 Radiokronika z Warsz. 16:15 Audycja dla dzieci z Wilna. 16:30 Program dla dzieci starszych z Warsz. 16:45—17:15 Muzyka gramof. 17:15 Odczyt z Lwowa. 17:45 — 18:45 Koncert popul. z Warsz. 18:45 Codz. odcinek pow. 19:00—19:15 Rozm. 19:15—19:35 Pogadanka dla gospodyń 19:35 Prasz. dziennik radij. z Warsz. 20:00 Przelgaj nam. wyd. z Warsz. 20:15 Feljton muz. z Warszawy. 20:30 — 22:00 Koncert i kwadrans liter. z Warsz. 22:00—22:15 Feljton z Warsz. 22:15 Muzyka gramof. 22:50 Kom. met. z Warsz. 23:00 Muzyka tan. z Warszawy.

niepamięć — pogrzebać przeszłość i zacząć jakieś nowe życie.
— Sama?
— Drgnęła na aluzję, zawartą w tem słowie, a on pożałował, że jej wymyślił, bo w chwili później o-czy jej zasłzy łzami. Zagryzła nerwowo usta.
— Tak, sama — powtórzyła szep tem.
— Rozumiesz. To jest, będąc się starał zrozumieć. Więc chcesz, żebym Armstronga wypuścił?
— To jedyne wyjście — czy tego nie rozumiesz?
— Do ciebie należy decyzja — odparł poosepny głosem. — Ja próbowałem tylko wyświadczyć ci przysługę.
— Wiem — wiem. Chciałabym móc ci powiedzieć to, co czuję. Może mi to kiedyś będzie danem. Teraz mnie nie pytaj — nie pytaj. — Dobrze. Zastosuję się do two go zyczenia.
Opuscił ją i gdy skrecał za róg chaty, dobiegł go odgłos, podobny do kłania. Głowa pekała mu od do myślow. Próbował jej wierzyć z miłości, ale przychodziło mu to z trudnością. Teraz musiał dopełnić haniebnego zadania uwolnienia Armstronga. Było to nad wyraz przykre. Monroe zauważył, że coś się stało.
— Nowe komplikacje? — zapytał.
— Coś w tym rodzaju. Spotkała

mnie niespodzianka. Teresa dała mi do zrozumienia, że to nie jest rękopis jej brata.

— A mówiles, że poznajesz... — Tak mi się zdawało. Cóż, kiedy dy obróciło się inaczej i pozostaje mi do zrobienia tylko jedno.

— Co ci pozostaje do zrobienia? — Oddać to Armstrongowi i przyznać się, że byłem zbyt pochopny w wyciągnięciu wniosków.

— Ależ bez tego rzeczowego do wodu trudno nam go będzie dłużej wiezić. Przynajmniej... — Spojrzał na Carsona badawczym wzrokiem. Było widoczne, że ten ostatni stara się pogodzić z twierdzeniem Teresy wbrew wewnętrzny przekonaniu.

— Ned — czy nie sądzisz, że ona stara się go osłonić?

Inżynier zwrócił na przyjaciela ostre spojrzenie rozognionych oczu. Zły był, że tamten przejrzał jego myśli. Wybitnym rysem jego charakteru była lojalność wobec ludzi i rzeczy, dla których żyłł czuść, uznanie czy miłość.

— To absurd — mruknął. — Coś tu jest nie w porządku, ale niema rady. Muszę Armstronga uwolnić. Wierzę, że mnie nienawidzi i że postara się wytoczyć mi sprawę. Niech robi, co mu się żywnie podobaa. Skończyłem z tą sprawą raz na zawsze.

— To bardzo, bardzo dziwne. (d. c. n.)

Skazana jest dzwignia przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniej szą klientelę, niech się ogłassa w „Gońcu Częstochowskim”, najpoczytniejszym miejscowym organie prasy. — Najwięk- kiej oskądli — Najliczniej szą form — Dział drobnych ogłoszeń zaczyna od 1 zł. 50 groszy. — Ceny prawniczy i ogłoszeń są i kol.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany bez uprzedniego zawiadomienia. — Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowinjonalnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów dwutygodniowych i niedzielnych podażane w interesie klienteli, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przedzian do godziny 10-jej rano.

Oznaki w ogłoszeniach nie upowazniają do sadania swego gołówni i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wro osensne. Za terminowe zamieszczanie ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie materiału brzo uwzględniane o tyle, o ile uwzględnia na to względy techniczne. Nie przyjmujemy się odpowiedzialności za omyłki powstałe z powodu nadania tekstu telefonicznego.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI. Kierownik Literacki JAN BARYLSKI

Obito na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.